

ТАВАНТОЛГОЙ ТӨМӨР ЗАМ ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН ТУШААЛ

2026 оны 06 сарын 26 өдөр

Дугаар А/61

Улаанбаатар хот

Дүрэм батлах тухай

Компанийн тухай хуулийн 83 дугаар зүйлийн 83.1, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1.6, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.1.6, "Тавантолгой төмөр зам" ХХК-ийн дүрмийн 9.5.8, Хөдөлмөрийн дотоод журмын 5 дугаар зүйлийн 5.2.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм"-ийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Энэхүү дүрмийг нийт ажилтнуудад танилцуулж, 2026 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн үйл ажиллагаандаа дагаж мөрдөхийг газар, хэлтсийн дарга нарт, хэрэгжилтийг зохион байгуулж ажиллахыг Захиргаа, эрх зүйн газар (Э.Түмэнжаргал), Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн алба (Д.Дэлгэрцэцэг)-д тус тус үүрэг болгосугай.

3. Уг дүрмийг баталсантай холбогдуулан 2023 оны 08 дугаар сарын 18-ны өдрийн А/84 дугаартай тушаалыг хүчингүйд тооцсугай.

4. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын алба (Б.Нарангарав)-нд даалгасугай.

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРЛЫН
ҮҮРЭГ ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Х.ПҮРЭВЖАРГАЛ

091000000000

ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН ДҮРЭМ

“Тавантолгой төмөр зам” ХХК /цаашид “Компани” гэх/-ийн Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм /цаашид “Дүрэм” гэх/-ийн зорилго нь компанийн хэмжээнд ажлын байранд тавигдах хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн /цаашид “ХАБЭА” гэх/ шаардлага, Монгол улсын болон олон улсын стандартыг хангах, ажилтныг сургах, эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх, эдгээрт хяналт тавих, үйл ажиллагааг зохицуулахад оршино.

Нэг. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн ерөнхий шаардлага

1.1. Компанийн ХАБЭА-н асуудлыг Хөдөлмөрийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Засгийн газар болон бусад эрх бүхий байгууллагаас гаргасан шийдвэр, эрх зүйн акт, түүнчлэн Гүйцэтгэх захирлын шийдвэр болон энэхүү дүрмийн хүрээнд зохион байгуулна.

1.2. Гүйцэтгэх захирал компанийн хэмжээнд ХАБЭА-н асуудлыг шууд удирдан зохион байгуулна.

1.3. Газар, хэлтэс, салбар нэгжийн дарга нар харьяа нэгжийнхээ хэмжээнд ХАБЭА-н асуудлыг шууд удирдан зохион байгуулна.

1.4. Компанийн хэмжээнд үйлдвэрлэлийн зардлын 1.5 хувиас доошгүй хэмжээний хөрөнгийг ХАБЭА-н болон үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний санхүүжилтэд тусган, зориулалтын дагуу зарцуулна.

Хоёр. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хяналт

2.1. Гүйцэтгэх захирал ХАБЭА-н үзлэгийг хагас жил бүр хийж, илэрсэн зөрчлийг үзлэгийн мөрөөр авах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгаж хэрэгжүүлнэ.

2.2. Нэгжийн дарга нар өөрийн харьяалах нэгжийн ХАБЭА-н байдалд “ХАБЭА-н удирдлагын тогтолцоо”-д заасны дагуу үзлэг, шалгалт хийж үр дүнг хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.

2.3. ХАБЭА-н алба нь газар, хэлтэс, салбар нэгжүүдэд өдөр тутмын үзлэгийг тогтмол зохион байгуулж, объектын эрсдэлийн ангилалд үндэслэн хяналт, шалгалт хийж, хэрэгжилтэд хяналт тавина.

2.4. ХАБЭА-н албаны тайланг тогтмол гаргаж удирдлагад танилцуулна. Улирлын болон жилийн нэгтгэсэн тайланг гүйцэтгэх захиралд танилцуулж дүгнүүлнэ. Тайлагналтай холбоотой нарийвчилсан хугацаа, журмыг компанийн удирдлагын шийдвэрээр тогтооно.

2.5. Эрх бүхий байгууллагаас компанийн ХАБЭА-н байдалд хийсэн үзлэг, шалгалтын мөрөөр өгсөн үүрэг, даалгаврыг компанийн нэгжүүд тогтоосон хугацаанд бүрэн биелүүлж, хэрэгжилтийг ханган ажиллана.

2.6. ХАБЭА-н ажилтан нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавих зорилгоор баталгаажсан хэмжих хэрэгсэл ашиглаж, хэмжилтийн үр дүнг холбогдох бүртгэл, тайлан болон бусад баримт бичигт тусган баталгаажуулна.

2.7. Өндөр эрсдэлт ажил гүйцэтгэхэд холбогдох хууль, журам, стандартын шаардлага хангасан, аюулгүйн зааварчилгаа өгсөн эсэхэд Өндөр эрсдэлт ажил гүйцэтгэхэд холбогдох хууль, журам, стандартын шаардлага хангасан, аюулгүйн зааварчилгаа өгсөн эсэхэд ХАБЭА-н хяналт тавьж, ажил гүйцэтгэх зөвшөөрөл олгоно.

Гурав. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт, зааварчилгаа

3.1. ХАБЭА-н сургалт нь эрх зүйн, технологийн аюулгүй ажиллагааны сургалт, урьдчилсан болон давтан зааварчилгааны хэлбэрээр, мөн ажлын байрны анхан шатны, өдөр тутмын, ээлжит болон ээлжит бус зааварчилгааны хүрээнд ажлын байр болон танхимд зохион байгуулагдаж, ажилтнуудад аюулгүй ажиллагааны арга барил, дадлыг эзэмшүүлэхэд чиглэгдэнэ.

3.2. Ажилтанд өгөх өдөр тутмын, урьдчилсан болон давтан зааварчилгааг "ХАБЭА-н зааварчилгаа өгөх журам"-ын дагуу зохион байгуулж, хэрэгжилтийг хангана.

3.3. Өдөр тутмын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг ажилтны гүйцэтгэх ажил, үүрэгт тохируулан, осолгүй ажиллах нөхцөлийг хангах, болзошгүй аюул, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор газар, хэлтсийн даргын томилсон ахлах инженер ажил эхлэхийн өмнө "өдөр бүр 15 минут"-аас доошгүй хугацаанд бичгээр болон аргачлалын дагуу өгч, баримтжуулна. Түүний эзгүйд албан ёсоор томилогдсон ажилтан уг зааварчилгааг өгч, хэрэгжилтийг хангана.

3.4. Нийт ажилтны сургалтыг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуульд заасны дагуу зохион байгуулна.

Дөрөв. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан тогтоож, шийдвэрлүүлэх

4.1. Компанийн хэмжээнд гарсан үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан журмын дагуу судлан тогтоож, бүртгэнэ. Осол, хурц хордлогын шалтгаан нөхцөлийг тогтоох акт, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий орон тооны бус байнгын комиссыг байгуулан ажиллуулна.

4.2. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг эрүүгийн хэрэг болон хөдөлмөрийн маргаантай холбоотойгоор шалгаж байгаа эсэхээс үл хамааран түүний шалтгаан, нөхцөлийг судлан тогтооно.

4.3. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн ажилтан, иргэн (цаашид "осолдогч" гэх)-д анхан шатны тусламж үзүүлэх, эмнэлэгт хүргэх, яаралтай шинжилгээ хийлгэх, аюултай нөхцөл байдлыг шуурхай арилгах болон судлан бүртгэхэд шаардагдах зардлыг компани бүрэн хариуцна.

4.4. Осолдогчтой холбогдох хохирол, нөхөн төлбөр болон нийгмийн хамгааллын асуудлыг Монгол Улсын Засгийн газрын 2015 оны 269 дүгээр тогтоолоор баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх дүрэм"-ийн дагуу зохицуулна.

4.5. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого болон мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас үүссэн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь хэмжээ, хугацааг Эрүүл мэндийн байгууллага болон Хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтоох эрх бүхий комиссоор шийдвэрлүүлнэ.

4.6. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлах.

4.6.1. Компани нь үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн ажилтныг эмнэлэгт яаралтай хүргэх, шаардлагатай үзлэг шинжилгээний зардлыг хариуцах болон хор уршгийг арилгах арга хэмжээг 24 цагийн дотор авч хэрэгжүүлнэ;

4.6.2. Бүлгийн болон нэгээс дээш хүний амь нас эрсэдсэн осол гарсан тохиолдолд гүйцэтгэх захирал судлах ажиллагаанд оролцож, "Үйлдвэрлэлийн ослыг тогтоосон акт"-ыг үндэслэн хурлыг удирдан ослын шалтгаан, нөхцөлийг хэлэлцэж, цаашид авах арга хэмжээг шийдвэрлэнэ;

4.6.3. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогын улмаас хүний амь нас хохирсон тохиолдолд ХАБЭА-н хяналтын улсын байцаагч дүгнэлт гаргана;

4.6.4. Шинжлэн судлах, бүртгэх үйл ажиллагаа нь мэдээлэл цуглуулах, баримт бүрдүүлэх, шалган турших, дүн шинжилгээ хийх, дүгнэлт гаргах, мэдээлэх, сэрэмжлүүлэх болон цаашид авах арга хэмжээг шийдвэрлэх дарааллаар явагдана;

4.6.5. Комисс нь шаардлагатай тохиолдолд үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогын шалтгаан, хүчин зүйлийн талаар хараат бус мэргэжилтэн, шинжээч болон мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулж болно.

4.7. Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг мэдээлэх.

4.7.1. Ажилтан үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод (цаашид "осол" гэх) өртсөн тохиолдолд төслийн удирдагч болон шууд удирдах ажилтан, менежерт нэн даруй мэдэгдэж, ослын огноо, цаг, газар, нөхцөл байдал, осолдогчийн мэдээлэл болон биеийн байдлыг үнэн зөв мэдээлнэ;

4.7.2. Салбар нэгжийн ажилтан нь ослын мэдээллийг хүлээн авсан даруйд гүйцэтгэх захирал, ХАБЭА-н алба болон холбогдох дарга нарт биечлэн болон утсаар нэн даруй мэдэгдэнэ;

4.7.3. ХАБЭА-н алба нь ажилтан осолд орсон тохиолдолд анхны тусламж, эмчилгээ болон шаардлагатай шилжүүлэн эмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

4.8. Сэрэмжлүүлэг гаргах.

4.8.1. Осол гарсан тохиолдолд ХАБЭА-н алба түүний шалтгаан, нөхцөлийг нарийвчлан судлан тогтоож, үр дүнд үндэслэн компанийн бусад газар, хэлтэст ослын сэрэмжлүүлгээр мэдээлнэ.

4.8.2. Ослын тухай сэрэмжлүүлгийг холбогдох газар, хэлтэстэй хамтран ХАБЭА-н алба боловсруулж, тараан хүргэнэ.

4.8.3. Ослын сэрэмжлүүлэгт осол болон осолд дөхсөн тохиолдлын нөхцөл байдал, осол гарах үеийн ажилбар, түүний дараалал, нөлөөлсөн хүчин зүйл, шалтгаан, осолдогчийн мэдээлэл, холбогдох хууль, дүрэм, журмын зөрчил, зөрчлийг арилгах болон давтан гарахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, холбогдох газар, хэлтэст өгсөн хугацаатай үүрэг даалгаврыг тусгана.

4.8.4. Ослын сэрэмжлүүлгийг осол гарсан өдрөөс хойш ажлын 3 хоногийн дотор боловсруулж, тараан хүргэнэ.

4.8.5. ХАБЭА-н албанаас гаргасан сэрэмжлүүлгийн дагуу бүх газар, хэлтэс ээлжит бус давтан зааварчилгаа өгч, ослоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Тав. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн удирдлага, зохион байгуулалт

5.1. Компанийн ХАБЭА-н удирдлага нь байгууллагын бүтцийн дагуу шаталсан зохион байгуулалттай байна.

5.2. Гүйцэтгэх захирал нь ХАБЭА-н менежментийн тогтолцоог хэрэгжүүлэх, тасралтгүй сайжруулахад манлайлал үзүүлж, ХАБЭА-н шаардлагыг хангах, хөдөлмөрийн нөхцөлийг сайжруулах, холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн хангах, хяналт тавих ажлыг компанийн хэмжээнд удирдан зохион байгуулна. Газар, хэлтсийн дарга нар нь салбар нэгжийн хэмжээнд ХАБЭА-н шаардлагын хэрэгжилтийг хангах ажлыг хариуцна.

5.3. Компани нь ХАБЭА-н менежментийн тогтолцоог төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих, сургалт зохион байгуулах, эрсдэлийг бууруулах болон ослоос урьдчилан сэргийлэх үүрэг бүхий ХАБЭА-н албыг ажиллуулна. Тус алба нь холбогдох хууль тогтоомж, гүйцэтгэх захирлын баталсан дүрэм, журам, ISO 45001:2018 стандарт, зааврын дагуу үйл ажиллагаа явуулна.

5.4. ХАБЭА-н чиг үүргийг хэрэгжүүлэх орон тооны бүтэц, мэргэжилтнүүдийг Хөдөлмөрийн Аюулгүй Байдал, Эрүүл Ахуйн тухай хууль, эрх бүхий төрийн байгууллагаас тогтоосон шаардлагад нийцүүлэн томилж ажиллуулна.

5.5. ХАБЭА-н чиг үүрэг хариуцсан мэргэжилтэнд зөвхөн ХАБЭА-н үйл ажиллагаатай холбоотой ажил, үүрэг даалгавар оноох бөгөөд үндсэн чиг үүргээс өөр ажил үүрэг гүйцэтгүүлэхийг хориглоно.

5.6. Ажилтны ХАБЭА-н эрх, үүрэг, оролцоог ISO 45001 стандартын "Worker participation and consultation" шаардлагын дагуу тодорхойлж, компанийн ХАБЭА-н менежментийн тогтолцооны баримт бичгээр зохицуулна.

Зургаа. Ажлын байрны аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага

6.1. Ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийг эрх бүхий байгууллагаар үнэлүүлж тогтоолгосны үндсэн дээр ажлын байрны эрсдэлийг бууруулах, аюулгүй байдлыг хангах, стандартын шаардлагад нийцүүлэх арга хэмжээг тодорхойлж, хөдөлмөрийн гэрээ болон холбогдох баримт бичигт тусган хэрэгжүүлнэ.

6.2. Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, шинээр барих, өргөтгөх, өөрчлөн засварлах, ашиглалтад оруулах бүх үе шатанд ХАБЭА-н шаардлагыг хангасан эсэхийг эрх бүхий мэргэжилтнээр хянуулж, баталгаажуулна.

6.3. Компани нь ажлын байрны хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах, байгаль орчинд сөрөг нөлөөллийг бууруулах, техникийн болон зохион байгуулалтын урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, ажилтныг аюулгүй, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ажлын байр, барилга байгууламжаар хангах, ариун цэвэр болон стандартын шаардлага хангасан нөхцөлийг бүрдүүлэх, зориулалтын багаж, тоног төхөөрөмжөөр хангах, мөн хоол, унд, ундны усны аюулгүй байдлыг батлагдсан стандарт, технологийн дагуу хангах, түүнд тогтмол хяналт тавих үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

Долоо. Ажлын багаж, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны шаардлага

7.1. Ерөнхий шаардлага

7.1.1. Ажилтан бүр өөрийн ашиглаж буй техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдал, аюулгүй ажиллагааг хангах үүрэгтэй бөгөөд ашиглалтын явцад илэрсэн гэмтэл, эвдрэл, хэвийн бус байдлыг нэн даруй зогсоож, хариуцсан нэгжид мэдээлнэ.

7.1.2. Тоног төхөөрөмжид гэмтэл, эвдрэл илэрсэн тохиолдолд зөвшөөрөлгүйгээр засвар, тохируулга хийхийг хориглох бөгөөд зөвхөн эрх бүхий, мэргэшсэн ажилтанд мэдэгдэж, аюулгүй ажиллагааг хангах зохих арга хэмжээ авсны дараа засвар үйлчилгээг гүйцэтгэнэ.

7.1.3. Тоног төхөөрөмжийг зориулалтын бус зорилгоор ашиглах, мөн хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, сургалтад хамрагдаагүй ажилтанд ашиглуулахыг хатуу хориглоно. Тухайн тоног төхөөрөмжийг ашиглах ажилтныг урьдчилан сургалт, зааварчилгаанд бүрэн хамруулсан байна.

7.2. Оффисын ажилтнуудын аюулгүй ажиллагаа

7.2.1. Оффисын тоног төхөөрөмжийг (компьютер, хэвлэгч, хувилагч зэрэг) ашиглаж дууссаны дараа болон ажлын цагийн төгсгөлд тэжээлийн эх үүсвэрээс салгаж, аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

7.2.2. Цахилгааны олон залгуур, уртасгагчид хэт ачаалал үүсгэх, стандартын шаардлага хангаагүй, гэмтэлтэй эсвэл ил задгай утас бүхий цахилгаан хэрэгсэл ашиглахыг хориглоно. Бүх цахилгаан тоног төхөөрөмжийг стандартын дагуу ашиглаж, тогтмол үзлэг, хяналт хийнэ.

7.2.3. Компьютер болон бусад цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ойр орчимд шингэн зүйл (ус, кофе, цай зэрэг) байрлуулахыг хориглох бөгөөд чийгтэй гараар цахилгаан тоног төхөөрөмжид хүрэхийг хатуу хориглоно.

7.3. Үйлчлэгчийн тоног төхөөрөмж ашиглах аюулгүй байдал

7.3.1. Цэвэрлэгээний цахилгаан хэрэгсэл (тоос сорогч, шал угаагч машин, ууршуулагч гэх мэт)-ийг ашиглахын өмнө тэдгээрийн залгуур, цахилгааны утас,

хамгаалалтын бүрэн бүтэн байдлыг заавал шалгаж, гэмтэл, ил задгай утас илэрсэн тохиолдолд ашиглахыг хориглоно.

7.3.2. Цахилгаан хэрэгслийг ус, чийгтэй орчинд хамгаалалтгүй ашиглах, нойтон гадаргуу дээр гэмтэлтэй эсвэл хамгаалалтгүй цахилгаан утас ашиглахыг хориглох бөгөөд ажил дууссаны дараа цахилгаан утсыг стандартын дагуу хурааж, аюулгүй байдлыг ханган хадгална.

7.3.3. Цэвэрлэгээний бодис, химийн уусмалыг зөвхөн зориулалтын дагуу ашиглах бөгөөд тоног төхөөрөмжийн цахилгаан хөдөлгүүр, ил хэсэг болон ажилтанд эрсдэл үүсгэж болзошгүй хэсэгт хүргэх, асгах, цацахыг хориглоно.

Найм. Галын аюулгүй байдлын шаардлага

8.1. Компани нь галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх, гал унтраах бэлэн байдлыг хангах, холбогдох хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журмыг мөрдөж хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

8.2. Галын дохиолол, гал унтраах анхан шатны болон тусгай тоног төхөөрөмж, аврах гарц, нүүлгэн шилжүүлэх схемийг гал гарах эрсдэлтэй бүх ажлын байранд байршуулж, тэдгээрийн бүрэн бүтэн, бэлэн байдлыг тогтмол хангана. Мөн ажилтныг галын аюулгүй ажиллагааны сургалт, дадлагад тогтмол хамруулж, тоног төхөөрөмжийг зөв ашиглах мэдлэг, чадварыг эзэмшүүлнэ.

8.3. Галын аюулгүй байдлыг хангахтай холбоотой компани болон ажилтны эрх, үүрэг, хариуцлагыг Монгол Улсын Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль болон холбогдох бусад эрх зүйн актын дагуу зохицуулна.

Ес. Ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгслээр хангах

9.1. Компани цаг агаарын тааламжгүй нөхцөл болон үйлдвэрлэлийн физик, химийн болон бусад хортой хүчин зүйлээс ажилтны эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор стандартын шаардлага хангасан ажлын тусгай хувцас, нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслээр үнэ төлбөргүй хангана. Мөн эдгээрийг угаах, ариутгах, цэвэрлэх, хадгалах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх болон ашиглалт, хяналтын үйл ажиллагааг "Ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгсэл олгох, ашиглах журам"-ын дагуу зохион байгуулна.

Арав. Төмөр замын аюултай бүсэд ажиллах аюулгүй ажиллагаа

10.1. Төмөр замын аюултай бүсэд ажиллахдаа Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомж, тухайлбал "Төмөр замын тээврийн тухай хууль", "Төмөр замын техник ашиглалтын дүрэм", "Төмөр замын дохиоллын журам", "Галт тэрэгний хөдөлгөөний удирдлагын журам"-ыг мөрдөнө.

10.2. Өртөө, зөрлөгийн зам дээр ажил үүрэг гүйцэтгэхийн өмнө тухайн объектын аюулгүй ажиллагааны замнал, онцлог нөхцөлтэй бүрэн танилцаж, зөвшөөрөл авсны үндсэн дээр аюулгүй ажиллагааг хангаж ажиллана.

10.3. Төмөр замаар хөндлөн гарахдаа хоёр талын хөдөлгөөнийг сайтар шалгаж, аюулгүй байдлыг ханган 90°-ын өнцгөөр эгц хөндлөн гарна.

10.4. Зам төмөр дээр гишгэх, суух, сумын шилжүүлгийн шилжих хөдөлгөөнт хэсэгт гишгэхийг хориглоно.

10.5. Явж байгаа галт тэрэг болон сэлгээний бүрэлдэхүүний өмнүүр урьтаж гарахыг хориглоно.

10.6. Цаг агаарын тааламжгүй нөхцөлд (манан, салхи, цас, бороо зэрэг) сонсох, харах чадварыг хязгаарлах хувцас хэрэгсэл хэрэглэх, замын голоор явах, овор хэмжээ зөрчих, вагон доогуур шурган гарахыг хориглоно.

10.7. Зам дээр тавигдсан салгаатай хөдлөх бүрэлдэхүүний хооронд 10 метрээс багагүй зайтай байх үед болон вагоны зориулалтын гарц, тусгайлсан тавцангаар нэвтрэхийг зөвшөөрнө.

10.8. Зэрэгцээ хөдөлгөөнтэй үед хоёр замын хооронд аюулгүй зайд байрлан зогсон галт тэргийг өнгөрүүлнэ.

10.9. Өртөө, зөрлөгийн замаар нэвтрэх, ажил гүйцэтгэх үед галт тэрэгний машинчийн дуут дохио болон жижүүрийн өгсөн мэдээллийг анхаарч, аюулгүй ажиллагааг ханган ажиллана.

10.10. Өртөө болон хоорондын зам дээр ажиллах, зорчих үед гар утас болон анхаарал сарниулах хэрэгсэл ашиглахыг хориглоно.

10.11. Төмөр замыг зөвхөн зориулалтын гарам, нүхэн гарцаар хөндлөн гарна.

10.12. Төмөр замын аюултай бүсэд ажиллах, зорчих үед дохионы зориулалтын (тод үзэгдэх чадвартай) хамгаалах хантааз заавал өмсөнө.

10.13. Өндөр эрсдэлтэй ажлыг (тэсэлгээ, өндөрт ажил, цахилгааны ажил, хаалттай орон зайн ажил) гүйцэтгэхийн өмнө компанийн батлагдсан журмын дагуу ажил гүйцэтгэх зөвшөөрлийн хуудас (PTW)-ыг бүрдүүлж, зохих эрх бүхий этгээдээр баталгаажуулсны дараа ажлыг эхлүүлнэ.

Арван нэг. Хяналт шалгалтын үеийн аюулгүй ажиллагааны шаардлага

11.1. Удирдах албан тушаалтан, хяналтын байцаагч, инженер, техникийн ажилтан нь хяналт шалгалтын явцад болзошгүй аюул, эрсдэлийг урьдчилан тодорхойлж, өөрийн болон бусдын аюулгүй байдлыг ханган ажиллах үүрэгтэй.

11.2. Машин, механизм, тоног төхөөрөмжид үзлэг, шалгалт хийхдээ тухайн тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагааг бүрэн зогсоож, аюулгүй байдлыг хангасны (шаардлагатай тохиолдолд түгжих, хаягжуулах арга хэмжээ авч) дараа нь шалгалтыг гүйцэтгэнэ.

11.3. Машин, механизмыг зөвшөөрөлгүйгээр ажиллуулж шалгах, ажилтны анхаарал сарниулах, аюултай нөхцөл үүсгэх үйлдэл хийхийг хориглоно.

11.4. Эргэлдэх, огтлох, зорох зэрэг механик боловсруулалт явагдаж буй тоног төхөөрөмжийн хөдөлгөөний чиглэлд болон эсрэг талд зогсохыг хориглоно.

11.5. Тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдалд үзлэг хийхдээ эргэлдэх хэсгийн хөдөлгөөний чиглэлээс аюулгүй зайд, хажуу талаас хариуцсан ажилтны хамт шалгана.

11.6. Үзлэг шалгалтын явцад унах, нурах, тэсрэх, дэлбэрэх, түлэгдэх, цахилгаанд цохиулах зэрэг аюултай хүчин зүйл, мөн зориулалтын бус тагласан нүх, онгорхой хэсэг байгаа эсэхийг нягтлан шалгаж, сонор сэрэмжтэй ажиллана.

11.7. Хаалттай орон зай (жишээлбэл: зай хураагуур, агуулах, хонгил гэх мэт)-д хяналт шалгалт хийхийн өмнө агааржуулалтыг 15 минутаас доошгүй хугацаанд ажиллуулж, аюулгүй нөхцөлийг бүрдүүлсний дараа нэвтэрнэ. Ийм орчинд ил гал хэрэглэхийг хатуу хориглоно.

11.8. Химийн хорт бодис, хорт хий, амьсгал боогдуулах орчин илэрсэн тохиолдолд холбогдох аюулгүй ажиллагааны журмын дагуу шуурхай арга хэмжээ авч, эрсдэлийг арилгасны дараа ажлыг үргэлжлүүлнэ.

11.9. Цахилгааны ил задгай утас, гэмтэлтэй тоноглолд хамгаалах хэрэгсэлгүйгээр хүрэхийг хориглоно.

11.10. Цахилгаан тоног төхөөрөмжид анхааруулах, сануулах, хориглох тэмдэг, пайзыг байршуулсан байна. Эдгээр тэмдэг, пайзыг ажил хариуцсан этгээдийн зөвшөөрөлгүйгээр дур мэдэн салгах, өөрчлөх, холболт хийхийг хориглоно.

11.11. Хорт хий хуримтлагдсан байж болзошгүй хонгил, агуулах болон химийн бодис хадгалсан орчинд ил гал гаргахыг хатуу хориглоно.

Арван хоёр. Албан томилолтоор явж ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагаа

12.1. Албан томилолтоор ажиллах үед ажилтан нь өөрийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллах бөгөөд хөдөлмөрийн гэрээ, ажлын байрны тодорхойлолтод заагаагүй ажил үүргийг албан ёсны зөвшөөрөлгүйгээр гүйцэтгэх, ажлын цагаар дур мэдэн явах, сэлгүүцэхийг хориглоно.

12.2. Томилолтоор зорчих үед замын хөдөлгөөний дүрмийг мөрдөх бөгөөд зөвшөөрөгдөөгүй тээврийн хэрэгсэлд суух, ачаатай болон бүрэн бус техник хэрэгслээр зорчихыг хориглоно.

12.3. Албан томилолт нь батлагдсан удирдамжийн дагуу хэрэгжих бөгөөд зөвшөөрөгдсөн тээврийн хэрэгсэл ашиглана. Очих газар, объектын аюулгүй ажиллагааны онцлог, эрсдэл, гарц, хамгаалах хэрэгслийн хэрэглээний талаар холбогдох албан тушаалтнаас зааварчилгаа авч, орчин нөхцөлтэй бүрэн танилцсаны дараа ажлыг эхлүүлнэ.

12.4. Томилолтоор ажиллахын өмнө тухайн ажлын байр, орчны эрсдэлийн үнэлгээг хийж, болзошгүй аюул, эрсдэлийг тодорхойлон урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөсөн байна.

12.5. Томилолтоор ажиллах хугацаанд ажилтан нь холбогдох удирдлага болон байгууллагатай тогтмол холбоотой байж, онцгой нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд нэн даруй мэдэгдэнэ.

12.6. Онцгой байдал (осол, гэмтэл, гал, байгалийн гамшиг гэх мэт) үүссэн тохиолдолд мөрдөх арга хэмжээ, холбоо барих утас, нүүлгэн шилжүүлэх төлөвлөгөөтэй урьдчилан танилцсан байна.

12.7. Уртын ээлж болон тасралтгүй ажиллагаатай ажилд ажилтны ажил, амралтын горимыг мөрдөж, ядаргаа, нойр дутуу байдлаас үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

12.8. Согтууруулах ундаа, мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглэсэн ажилтныг ажил үүрэг гүйцэтгүүлэхийг хориглоно. Шаардлагатай тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд хяналт шалгалт хийнэ.

12.9. Цаг агаарын болон орчны тааламжгүй нөхцөл (хүчтэй салхи, цас, бороо, хүйтэн, халуун гэх мэт)-д тохируулан аюулгүй ажиллагааг хангах нэмэлт арга хэмжээ авна.

Арван гурав. Авто тээврийн хэрэгслээр зорчих

13.1. Жолооч авто тээврийн хэрэгсэлд бууж, суухдаа бариулаас барьж, буух орчныг сайтар шалган, гулгах, бүдрэх, унах эрсдэлээс сэргийлнэ.

13.2. Зорчигч тээврийн хэрэгсэл бүрэн зогссоны дараа бууж, суух ба хөдөлгөөнтэй үед буух, суух, тээврийн хэрэгслээс зүүгдэж явахыг хатуу хориглоно.

13.3. Тээврийн хэрэгслийн цонхоор толгой, гар болон бусад эд зүйл ил гаргахыг хориглоно.

13.4. Тээврийн хэрэгслээс цонхоор хог болон эд зүйл хаяхыг хориглоно.

13.5. Хүчтэй салхи, шуурга, бороо, цас, үзэгдэх орчин хязгаарлагдсан нөхцөлд тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг зогсоож, аюулгүй байдлыг хангана.

13.6. Зорчих үед тээврийн хэрэгслийн техникийн бүрэн бүтэн байдал (тоормос, дуут дохио, гэрэлтүүлэг) хэвийн эсэхийг хангаж, зөвшөөрөгдсөн хурдыг баримтлан, аюулгүйн бүсийг заавал хэрэглэнэ.

13.7. Түр зогсолтын үед тээврийн хэрэгслээс бууж, суухдаа зөвхөн замын хашлага, хөвөөтэй аюулгүй талаас бууж, суухыг мөрдөнө.

13.8. Авто зам хөндлөн гарахдаа хоёр талын хөдөлгөөнийг шалгаж, аюулгүй нөхцөл бүрдсэний дараа эгц хөндлөн гарна.

13.9. Зөвшөөрөгдөөгүй газар тамхи татах, ил гал гаргахыг хориглоно.

13.10. Албан томилолтоор ажиллахдаа зөв хооллож, цаг агаарын байдалд тохируулан хувцаслана.

13.11. Томилолтын хугацаанд согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэхийг хориглоно.

Арван дөрөв. Хот хооронд зорчих үеийн аюулгүй ажиллагаа

14.1 Жолоочийн аюулгүй ажиллагаа:

14.1.1. Жолооч нь Монгол Улсын замын хөдөлгөөний дүрэм болон холбогдох хууль, журмыг мөрдөнө;

14.1.2. Хөдөлгөөн эхлэхийн өмнө жолооч нь өөрийн биеийн болон тээврийн хэрэгслийн техникийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, аюулгүй байдлыг хангана;

14.1.3. Согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис, тайвшруулах үйлчилгээтэй эмийн нөлөөнд байх, мөн ядарсан, жолоодох чадваргүй үед автомашин жолоодохыг хатуу хориглоно;

14.1.4. Тээврийн хэрэгслийг жолоодох эрхгүй этгээдэд жолоо шилжүүлэхийг хориглох бөгөөд үүсэх хариуцлагыг жолооч хүлээнэ;

14.1.5. Жолооч нь замын хөдөлгөөнд оролцох үед гар утас болон анхаарал сарниулах аливаа төхөөрөмж ашиглахыг хориглоно;

14.1.6. Жолооч нь тогтоосон хурдыг мөрдөж, огцом тоормослох, огцом хөдөлгөөн хийх, хөдөлгөөн саатуулах үйлдэл гаргахгүй байх бөгөөд жолооны хүрдийг хоёр гараар барьж, тээврийн хэрэгслийг тогтвортой удирдана;

14.1.7. Тээврийн хэрэгсэлд зорчигчдыг суудлын тоонд нийцүүлэн суулгаж, аюулгүйн бүсийг бүрэн хэрэглүүлсний дараа хөдөлгөөнийг эхлүүлнэ;

14.1.8. Зорчигчдыг буулгах, суулгахдаа зөвшөөрөгдсөн зогсоолд бүрэн зогсож, зорчигч бүр аюулгүй бууж, суусны дараа хөдөлгөөнөө үргэлжлүүлнэ;

14.1.9. Шатахуун түгээх станц болон шатах, тослох материалын орчимд ил гал гаргах, тамхи татахыг хатуу хориглоно;

14.1.10. Тээврийн хэрэгсэлд гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгслийг байнга бэлэн байдалд байлгаж, зориулалтын дагуу ашиглана;

14.1.11. Засвар, үйлчилгээ хийхдээ автомашины хөдөлгүүрийг бүрэн унтрааж, тээврийн хэрэгслийг хөдөлгөөнгүй байлгах (ивүүр, хамгаалалт тавих) нөхцөлийг бүрдүүлсний дараа ажлыг гүйцэтгэнэ.

14.2. Зорчигчийн аюулгүй ажиллагаа:

14.2.1. Зорчигч нь хуваарилагдсан тээврийн хэрэгслээр зорчиж, тогтоосон маршрут, зохион байгуулалтын дагуу нэгдсэн журмаар хөдөлгөөнд оролцоно.

14.2.2. Тээврийн хэрэгслээр зорчихдоо суудлын бүсийг заавал хэрэглэнэ.

14.2.3. Зорчигчийн биеийн байдал хэвийн бус (толгой эргэх, дотор муухайрах, зүрх дэлсэх зэрэг) шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд жолоочид нэн даруй мэдэгдэж, шаардлагатай үед зорчих хөдөлгөөнийг түр зогсооно.

14.2.4. Тээврийн хэрэгслээс бууж, суухдаа зөвхөн замын хашлага, хөвөөтэй аюулгүй талаас бууж, суухыг мөрдөнө.

14.2.5. Зам хөндлөн гарахдаа хоёр талын хөдөлгөөнийг сайтар шалгаж, аюулгүй нөхцөл бүрдсэн үед эгц хөндлөн гарна.

14.2.6. Нийтийн болон байгууллагын тээврийн хэрэгслээр зорчих үед согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис хэрэглэхийг хориглоно.

14.2.7. Зорчигч нь жолоочийн биеийн байдал, анхаарал төвлөрөлд хяналт тавьж, жолооч нойрмоглох, ядарсан шинж илэрсэн тохиолдолд хөдөлгөөнийг зогсоох, жолоочийг амраах талаар шаардлага тавина.

Арван тав. Бусад зүйл

15.1. Ажилтан нь ХАБЭА-н журам, зааврыг зөрчсөний улмаас техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжид хохирол учруулсан, эсхүл өөрт болон бусдад эрсдэл учруулсан тохиолдолд Хөдөлмөрийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль болон компанийн Хөдөлмөрийн дотоод журамд заасны дагуу сахилгын болон холбогдох бусад хариуцлага хүлээнэ.

15.2. Энэхүү дүрмээр зохицуулаагүй хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн бусад асуудлыг холбогдох хууль тогтоомж, стандарт, технологийн заавар, аюулгүй ажиллагааны журам болон салбарын дүрэмд нийцүүлэн дагаж мөрдөнө.

15.3. Энэхүү дүрэм нь батлагдсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр мөрдөгдөх бөгөөд компанийн нийт ажилтан заавал дагаж мөрдөнө.

---ooOoo---